

Tvättmedel innehållande fosfater
Wikimedia commons

Fosfatbestämning för åk 4-9

I ledning

Fosfater finns i en del rengöringsmedel så som tvättmedel, diskmedel, schampo etc. där de fungerar som mjukgörare för vattnet (de binder katjoner som kalcium och järn).

För kvalitativ analys behövs i denna laboration vattenlösningar som innehåller fosfattvättmedel eller trinatriumfosfat. Lämplig koncentration är 1 % med avseende på fosfat.

En eller två droppar sätts på plastfolie och utfällningskemikalie, d.v.s. järn(II)sulfat löst i vatten tillsätts.

Vad händer?

Material

Fosfattest (5 % Ammoniummolybdat), Askorbinsyra (C-vitamin), Droppipetter, Plastfolie.

Utförande

1. Starta med att mäta upp 1-2 ml lösning av proverna och sätt det på plastfolien som du har markerat i förväg.
2. Fortsätt med att droppa på 5 droppar fosfattest och 2 droppar askorbinsyra till varje prov.
3. Vänta 5-10 min.
4. Om provet innehåller fosfat blir det blått.

Frågor att besvara:

1. Vilket test innehåller inget fosfat?
2. Vilket innehåller mest fosfat?
3. Hur kan det komma sig att en del tvättmedel inte ger utslag på detta test?

Till läraren:

Underlag för riskbedömning: Ammoniummolybdat saknar klassificering men man ska undvika att förtära det. Ring Giftinformation 112 vid förtäring. Skölj noga vid hudkontakt. Askorbinsyra är ofarligt men stänk i ögonen och på hud bör undvikas. Använd skyddsglasögon och personlig skyddsutrustning.

En riskbedömning ges av undervisande lärare.

Ammoniummolybdat Varning, H302 Skadligt vid förtäring, H315 Irriterar huden, H319 Orsakar allvarlig ögonirritation, H335 Kan orsaka irritation i luftvägarna,

P280, P302+P352, P305+P351+P338, P337+P313

Askorbinsyra: ej märkespliktig, Dinatriumvätefosfat - ej märkespliktig